

Centrum audiovizuálních studií**Posudek teoretické diplomové práce – bakalářské x / magisterské ☐**

Autor/ka práce: Lucie Ščurková

Název práce: Vizuální otisk zapatistického hnutí v českém prostředí a jeho politické možnosti

Posudek vedoucí/ho práce X

Posudek oponenta/ky ☐

Autor/ka posudku (jméno, příjmení, pracoviště): MgA. Marie Lukáčová, CAS

Hodnocení obsahu a výsledné podoby teoretické diplomové práce:

Vhodnost zvoleného cíle a přístupu práce A

Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu / téma je velmi vhodně zvolené. I k praktické části bakalářské práce.

Schopnost kriticky vyhodnotit a použít odbornou literaturu / kritické zhodnocení mi přijde neúplné. V textu nevznikají otázky, které by se snažily narušit teze, z nichž čerpá.

Logičnost struktury práce, souvislost jejich kapitol a jejich proporce /Práce působí občas chaoticky a místy z ní uniká záměr autorky. V první části ale velmi dobře funguje popsání úvodu a vzhledu do problematiky.

Jazyková a stylistická úroveň práce / Stylistická úroveň textu je přijatelná, nejsou v ní žádné zásadní chyby.

Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně vyskytují přejaté pasáže bez udání zdroje, práce nemůže být doporučena k obhajobě) / V pořádku

Obrazové přílohy v dostatečném rozsahu, oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava / Obrazová dokumentace mi v návaznosti na téma nedostačuje. Nicméně odkazy, které se pojí s jednotlivými uměleckými jmény jsou velmi přínosné a doplňují text.

Původnost práce, přínos k rozvoji oboru / V kontextu tématu bych očekávala potřebu nacházet a nebo alespoň aktualizovat možnosti současné anarchistické tvorby. Pro bakalářskou práci je ale zkoumání této velmi specifické problematiky velmi dobrým začátkem pro další práce.

Celkové hodnocení diplomové práce (A-F). B

(vysvětlivky hodnocení: A = výborný výkon převyšující daná kritéria, B = nadprůměrný výkon s minimem chyb, C = průměrný výkon s přijatelným počtem chyb, D = přijatelný výkon s větším počtem chyb, E = výkon vykazující minimální naplnění kritérií, F = nepřijatelný výkon)

Vlastní slovní hodnocení teoretické diplomové práce:

Lucie Ščurková si pro svou bakalářskou teoretickou práci zvolila téma anarchistického zapatistického hnutí v kontextu české anarchisticko-aktivistické scény. Průvodní tezí bylo zkoumání vizuality mexických zapatistů a její ovlivňování ostatních anarchistických hnutí v tuzemském kontextu.

Zapatova armáda národního osvobození EZLN je hnutí, pojmenované pro bojovníku Emiliano Zapata, bojující za základní práva a zájmy menšin. Jde o největší mexickou odbojovou skupinu, která úspěšně působí v oblasti mexického státu Chiapas a přilehlé Guatemale a je jako jedno z mála hnutí podobného typu ve svém snažení úspěšné. Tedy, hájí svou existenci po více než třicet let. Kostra jejich nehierarchického aparátu funguje a díky tomu se zapatisté a zapatistky stávají žijícím eldorádem celosvětového anarchistického společenství.

Práce si ale klade za cíl zreflektovat odkaz hnutí v českém kontextu, a tak se po zdařilém úvodu, který komentuje vznik a vývoj zapatistů a popisu problematiky, přelívá text do jakéhosi časového členění anarchistického snažení na území české republiky. Jde o jednotlivé akce spojené s tématy, které pro svou dobu byly příznačné. Lucie ve své práci velmi často využívá k citaci texty Bohuslava Kuříka. Bohužel se (například) k jeho autorskému členění českého anarchismu nijak nevymezuje a ani nepřichází s vlastními odpozorovanými skutečnostmi.

Poměrně nesourodý a lehce chaotický text nás ale dovádí k jádru celého výzkumu, který měl ležet právě v grafice a obrazu zapatistů. Jejich obrazu revoluce, emancipace a zobrazovaných informací v něm. Silná gesta, která se multiplikují bez potřeby autorského zhodnocení oblétají svět a nekonečně se kopírují v jiných a jiných ztvárněních. Což je podle mě nejzásadnějším momentem tohoto teoretického díla. Tedy, podtrhnout, že možná společenská změna neleží jen v textových řádcích a mluvené zprávě, ale nese ji na ramenou obraz. To pochopili i samotní zapatisté, jak zmiňuje text. Oni sami velmi dokonale pracují se sociálními médii, dokážou své zkušenosti sdílet celosvětově. Dokonce až do takové míry, že pozornost, která díky sledovanosti vzniká, jim zajišťuje bezpečí pro život. Oni sami se tak jako celek stávají jakousi mezinárodní celebritou se spoustou fanoušků a fanynek.

Jde o velice zajímavý moment, a proto mi v textu chybí úvaha i nad touto rovinou obrazové reprezentace. V českém kontextu je to právě prezentace sdíleného obsahu, která byla dlouhodobě ostrakizována. Což je pochopitelné, protože široce rozšířené platformy jsou

majetkem nadnárodních společností, proti kterým anarchisté a anarchistky vystupují. Čas ale ukazuje právě na tuto neschopnost adaptace na nové komunikační portály. Nicméně, je dle mého osobního názoru právě rozhodnutí zřít se digitální obrazové moci tím, co znemožňuje anarchistickému hnutí oslovovat širokou veřejnost i přesto, že témata které ono samo v sobě řeší jsou tím, co společnost bolí nejvíce. Ráda bych zmínila demokratickou političku Alexandria-Ocasio- Cortez, která komunikuje svou velmi levicovou politiku právě přes sociální média a nebo v českém kontextu skupinu RFK, která se sociálním sítím také vyhýbá, nicméně její performance jsou natolik srozumitelné a přitažlivé, že dokáží zaplnit mediální prostor i tak.

Lucie Ščurková ale ve druhé části své práce zůstává u rukodělného obrazu. Grafiky, malby, sítotisku. Jde o zajímavý moment, protože právě práce spojená s tzv. rukodělností“ velmi často vyžaduje svého autora/autorku. Revoluční obraz, grafika, symbol nebo logo v kontextu zapatistů tuto potřebu ale potírá. Vnímání obrazu bez potřeby autorství je jeden z nejsvobodnějších přístupů k celému dílu a nabízí tak možnost číst jenom samotnou vizualitu a příběh, který nese. Autorka sice zmiňuje několik jmen, v diskusích s ní jsme ale hovořili především o mase obrazů a symbolů, které své autory necitují. Autorka se v tomto kontextu snaží mapovat dvě paralely k zapatistickému hnutí, které vnímá v českém kontextu. A to tiskařskou dílnu Černá ruka a Prostor 39. Osobně mám zkušenost jen s druhým zmiňovaným.

Prostor 39, který funguje na principu sdílení a rovnosti, vzniká podle anarchistického modelu, jeho členky/členové jsou radikální, vytvářejí funkční prostor v předtím neživém domě, součástí kterého je několik tiskařských studií, pracovny, ateliéry, kavárna. Jde ale o malý ostrůvek, ten ale přesvědčuje svým životem.

I přesto, že mi v textu schází kritika mířící k českému anarchisticko – aktivistickému hnutí a nástin možných motivací, jsou pro mě úvahy a kontexty, jenž autorka přináší pozitivním přístupem k bakalářské práci a děkuji jí za ně. Text je místy chaotický a ztrácí se mi v něm autorský záměr, na druhou stranu velmi oceňuji výběr tématu a snahu praktického využití tématu ve vlastní tvorbě. Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím B.

Datum: 25.6.2021

Podpis:

